

ŘÍZENÍ

PŘED

NEJVYŠŠÍM SPRÁVNÍM SOUDEM.

DLE

ZÁKONŮ O NEJVYŠŠÍM SPRÁVNÍM SOUDĚ
A NA PODKLADĚ STÁLÉ PRAKSE JEHO

SESTAVIL

DR. KAREL FLIEDER,
VRCHNÍ TAJEMNÍK NEJVYŠ. SPRÁV. SOUDU.

□

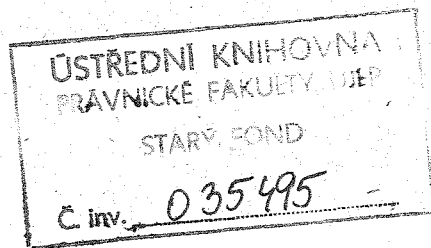
1921

NÁKLADEM GUSTAVA DUBSKÉHO V PRAZE.

Veškerá práva vyhrazena.

Copyright 1921

by Gustav Dubský Praha.

Tiskem E. Leschingra v Praze.

Nejvyšší správní soud zřízen byl pro veškeru oblast státu československého zákonem ze 2. listopadu 1918, č. 3 sb. z. a n., a platí pro příslušnost a složení jeho i pro řízení před ním předpisy §§ 2 a následujících zákonů ze 22. října 1875, č. 36 ř. z. z roku 1876, jeho novely ze 21. září 1905, č. 149 ř. z., i jeho jednací řád. Pro stručnost citován bude zákon ze 22. října 1875, č. 36 ř. z. z roku 1876, jako zákon o správním soudě (z. o s. s.), kdežto zákon ze 2. listopadu 1918, čís. 3 sb. z. a n. jako zákon o nejvyšším správním soudě (z. o n. s. s.).

Dle § 2 z. o s. s. lze podatí stížnost na správní soud v každém případě, když někdo tvrdí, že mu bylo protizákonným rozhodnutím nebo opatřením úřadu správního v jeho právech ublíženo. Po rozumu § 2, č. 4 z. o n. s. s. podatí lze stížnost též pro porušení práv politických, ústavou zaručených (což patřilo v bývalém Rakousku do kompetence říšského soudu). Dále řeší nejvyšší správní soud kompetenční konflikty mezi úřady správními (§ 2, č. 5 z. o n. s. s., což patřilo za Rakouska také do kompetence říšského soudu) — a vyřizuje stížnosti o nárocích proti státu neb jednotlivým jeho zemím § 2, č. 6 téhož zákona. (Stížnost (vyjma kompetenčních konfliktů) může podatí osoba postížená jen sama za sebe, nejvýše za ni její zákonný nebo plnou mocí vykázaný zástupce).

Stížnost může být vznesena teprve tehdy, když jest záležitost pořadem instancí administrativní cestou vyřízena (§ 5 z. o s. s.). Není totiž nejvyšší správní soud instancí, nýbrž poskytuje dle naší ústavní listiny (§ 88) soudní ochranu proti správním úřadům (dříve státní základní zákon ze 21. prosince 1867, č. 144 ř. z., čl. 15), z čehož plyne, že se lze nejvyššího správního soudu dovolati až teprve tehdy, když správní úřady promluvily své konečné slovo a straně pomoci již nemohou. Proto nesmějí se před nejvyšším správním soudem nabízetí nové, v administrativním řízení nepoužité, průvodní prostředky, ani uváděti nové okolnosti (§§ 5 a 6 z. o s. s.). Jest totiž činnost nejvyššího správního soudu toliko kasační, čemuž jest tak rozuměti, že není povolán sám záležitost meritorně rozhodnouti, nýbrž toliko přezkoumati z zákonitost rozhodnutí nebo opatření, proti kterému stížnost čelí. Garancie výroků nejvyššího správního soudu, který nemá nad úřady správními žádné disciplinární moci, leží v ustanovení II. odstavce § 7. z. o s. s., dle něhož jsou správní úřady povinny provésti nález nejvyššího správního soudu, při čemž jsou vázány právním přesvědčením, vysloveným v nálezu nejvyššího správního soudu.

Přímým důsledkem toho jest i ustanovení § 17 z. o s. s., že stížnosti tyto nemají odkladného účinku, t. j. nebrání vykonatelnosti rozhodnutí poslední administrativní instance, nýbrž že nutno, byla-li stížnost k nejvyššímu správnímu soudu podána, a jsou-li tu důležité příčiny, žádati, aby vykonatelnost konečného rozhodnutí u po-

slední administrativní instance byla odložena. Potvrzení o tom, že stížnost byla podána, vydá k žádosti strany nejvyšší správní soud.

Stížnost k nejvyššímu správnímu soudu musí býti podepsána advokátem (§ 18 z. o s. s.), tuzemským (§ 45 z. o s. s.), čemuž jest prakticky rozuměti tak, že ji sepíše a podá advokát (nikoliv notář), šetře následujících předpisů. O právu chudých, které se povoluje za podmínek § 65 c. s. ř., mluví § 50. jednacího řádu.¹⁾

Stížnost podati jest do 60 dnů²⁾ po doručení rozhodnutí nebo opatření poslední instance přímo u nejvyššího správního soudu (§ 14 z. o s. s.) v tolika vyhotoveních (kolkuje se 2 K za arch; osvobozeny jsou dle § 9 zákona ze 23. září 1919, č. 530 stížnosti ve věcech vyživovacích příspěvků), aby každý ze žalovaných mohl dostati její opis (z pravidla ve 2 vyhotoveních pro nejvyšší správní soud a pro žalovaný úřad, není-li nikdo spolužalován). Uvésti jest v ní, proti kterému rozhodnutí nebo opatření stížnost směřuje, den jeho doručení straně, aby se mohlo zkoumati, zdali 60ti denní lhůta pro stížnost k nejvyššímu správnímu soudu byla dodržena. Dle § 15 z. o s. s. nepočítají se do této 60ti denní lhůty dny, po které byla stížnost na poště, tak že stačí, odevzdá-li se stížnost, ovšem správně adresovaná,

¹⁾ K tomu rozhodnutí ze dne 28. února 1921, č. 10839: Korrespondence zástupců chudých s chudou stranou není osvobozena od poštovního.

²⁾ Viz zákon ze dne 17. března 1921, č. 118. sb. z. a n. (Příloha V.)

šedesátý den počte k dopravě; lhůta tato prodlužuje se jen tím, že konečným dnem jest neděle nebo svátek; v případě takovém končí až příštího všedního dne. Jinak byla-li zmeškána, nelze žádat o navrácení v předešlý stav (§ 16 z. o s. s.).

Dále musí stížnost obsahovati přesné označení stížných bodů, a k tomu dle §u 18 z. o s. s. nestačí ani poukaz na vývody odvolání, podaného v řízení správním, ani všeobecné tvrzení nezákonnosti a vadného řízení naříkaného rozhodnutí. Námítky ve stížnosti uvedené, musí býti naopak konkrétně uvedeny a stížní body musí se obrátiti obsahem a předmětem naříkaného rozhodnutí, ne jinými právními otázkami.

Návrh (p.e.t.i.t) zní na zrušení rozhodnutí v odpor vzatého buď pro vady řízení, nebo pro nezákonnost. Útrat stěžovatel účtovat nemůže (§ 40 z. o s. s.), jich nahrazení může býti, byla-li stížnost zamítnuta, uloženo jen stěžovateli ve prospěch strany účastněné.

O jazyku, ve kterém má býti stížnost sepsána, sluší uvéstí usnesení nejvyššího správního soudu ze 26. března 1920, č. 1991, dle něhož lze podati stížnost na nejvyšší správní soud »ve věci, ve které důvod příslušnosti v I. stolici nevzešel v soudním okrese menšinovém (§ 2 zákona z 29. února 1920, sb. z. č. 122 sb. z. a n.), jedině v jazyku československém (buď česky, neb slovensky). Byla-li stížnost taková podána v jazyku jiném — zakládá to formální vadu, pro kterou stížnost může býti vrácena k opravě.«

Ke stížnosti nemusí nezbytně připojena býti plná moc pro advokáta, nýbrž stačí pouhý jeho vlastní podpis na stížnosti (nikoliv snad otisk jména advokátova), podepsala-li strana stížnost vlastní rukou; je-li jméno (podpis) strany napsáno pouze strojem, musí býti plná moc pro advokáta připojena.

Podá-li se stížnost k nejvyššímu správnímu soudu jménem obce, potřebí jest po rozumu §u 7. záka. ze 7. února 1919, sb. z. č. 76 (novella k obecnímu zřízení) výkazu o tom, že se na podání stížnosti usnesla obecní (městská) rada a plná moc, daná advokátu od obce musí dle §u 65, odst. 2 a § 34, bod. 4 ob. zř. čes. obsahovati odvolání na usnesení obecního zastupitelstva, jímž zmocněný advokát byl ustanoven právním zástupcem pro tuto obec.

Ke stížnosti jest kromě toho připojiti všechny přílohy, na které se stížnost odvolává, v originále a opise pro žalovaný úřad (přílohy jest kolkovati kolkiem po 50 h).

Stížnosti, pro které není nejvyšší správní soud příslušný (§ 3. z. o s. s. a § 2. z. o n. s. s.), které byly podány opožděně po uplynutí 60denní lhůty, nebo podané od osoby, která není k tomu legitimována, nebo byla-li věc již rozsouzena: pak stížnosti, které nevyhovují uvedeným formálním náležitostem, odmítne nejvyšší správní soud a limine bez dalšího řízení. Schází-li stížnosti jen nějaký formální nedostatek, na příklad vlastnoruční podpis advokátův, vrátí se k doplnění, pro něž určí nejvyšší správní soud krátkou neprodlužitelnou lhůtu. Nedodrží-li se tato lhůta, pak se stížnost po mar-

ném uplynutí jejím odmítne a limine. Proti takovému odmítnutí nemá strana opravného prostředku (ani rozklad).

Jinak zavede nejvyšší správní soud přípravné řízení, t. j. stížnost se všemi přílohami dodá se žalovanému úřadu, aby podal odvodní spis a zaslal zároveň příslušné správní spisy, týkající se sporné věci. K tomu určí se mu lhůta mezi 14 a 60 dny (§ 22. z. o s. s.). Dle usnesení nejvyššího správního soudu ze 21. května 1919, č. 2386, lze lhůtu k podání odvodního spisu udělenou, je-li kratší než-li 60 dnů, opětně na žádost úřadu prodloužit i až do 60denní lhůty. Tento odvodní spis žalovaného úřadu budiž podepsán tímto úřadem a neadvokátem (usnesení ze 31. prosince 1920, č. 12896) a budiž podán ve dvojím vyhotovení (§ 23. z. o s. s.), aby mohlo býti duplum zasláno stěžovateli. Zpravidla děje se tak až s pozváním k líčení; rozhodne-li nejvyšší správní soud v sedění neveřejném, doručí se straně odvodní spis až s nálezem. Nevyhovuje-li odvodní spis těmto náležitostem, nebo je-li podán opožděně (t. j. po projití stanovené lhůty) vrátí se žalovanému úřadu, aniž by se k jeho vývodům hledělo. Podání jeho nutné není, t. j. nepodá-li se, nebrání to nijak dalšímu řízení (§ 25. z. o s. s.).

Repliku jako odpověď na vývody odvodního spisu podá stěžovatel toliko, je-li k tomu nejvyšším správním soudem vyzván, jinak se mu replika s poukazem na § 24. z. o s. s. vrátí, aniž by se k ní přihlíželo; odpovědět k vývodům odvodního spisu může stěžovatel až při eventuálním ústním líčení.

Nepředložil-li žalovaný úřad spisů, ač byl k tomu vyzván, rozhoduje nejvyšší správní soud bez nich tak, že má za to, že tvrzení ve stížnosti uvedené souhlasí se spisy správními; tak dojde zpravidla ke zrušení rozhodnutí v odpor vzatého pro vady řízení, neboť se předpokládá, že nedostatek řízení ve stížnosti vytýkaný opravdu ve spisech jest.

Z pravidla však spisy předloženy budou, a tu rozhoduje nejvyšší správní soud buď v neveřejném zasedání nebo po provedení veřejného ústního líčení.*)

V neveřejném zasedání rozhoduje buď, když se strany veřejného ústního líčení vzdaly (čl. II. zákona ze 21. září 1905, č. 149 ř. z.), nebo když shledá takové nedostatky řízení, které činí přezkoumání nemožným (§ 6. z. o s. s.); v případě takovém zruší nejvyšší správní soud rozhodnutí v odpor vzaté, a žalovaný úřad jest povinen dle daných mu pokynů řízení doplniti a znova rozhodnouti.

Jinak nařídí president nejvyššího správního soudu líčení, k němuž jest pozván stěžovatel i žalovaný úřad, případně též jiné strany spolužalované nebo účastněné (§ 28. z. o s. s.). Pozvání k líčení doručí se advokátovi, nebo není-li žádný vykázaná plnou mocí, straně samé; ústního líčení může se strana účastniti buď osobně nebo advokátem, nikoliv také jiným zmocněncem (na příklad nikoliv manžel za stěžující si manželku, § 31. z. o s. s.). Zároveň s pozváním doručí se straně, po

*) Viz přílohu V.

případě jejímu zástupci, opis odvodního spisu, podaný žalovaným úřadem nebo stranou účastněnou, a strana může odpovědět na jeho vývody při ústním líčení.

Líčení samo jest veřejné; veřejnost může být vyloučena z důvodů § 29. z. o s. s. Žalovaný úřad může být zastoupen toliko svým zástupcem (tedy ministerstva svými úředníky, autonomní orgány též zmocněnci vyslanými z jejich středu), nikoliv advokátem (§§ 30. a 31. z. o s. s.).

Dle nálezu ze 30. října 1919, č. 5423 nelze kandidáty advokacie připustiti k zastoupení stran při veřejném ústním líčení před nejvyšším správním soudem, a to ani tehdy, když podle § 31. civ. ř. s. jsou oprávněni substituovati advokáta ve sporech, ve kterých jest předepsáno zastoupení advokátem (§ 31. z. o spr. s.). Při užívání jazyka jest advokát podroben stejně obmezením jako strana sama. Námitky právní při veřejném líčení jsou přípustny toliko v mezích stížných bodů praecisovaných ve stížnosti, tak že vývody stěžovatelovy, jež nejsou v písemné stížnosti obsaženy, jsou nepřípustnou novotou dle § 18. z. o s. s.

Útraty, jak již bylo řečeno, stěžovatel nemůže vůbec účtovat (§ 40. z. o s. s.).

Nálezem vysloví nejvyšší správní soud toliko, zamítá-li se stížnost pro bezdůvodnost, nebo ruší-li se naříkané rozhodnutí pro nezákonnost, případně pro vady řízení.

Při tom může být uložena advokátovi, který stížnost sepsal, nebo straně samé pokuta za

svévůli od 10 K do 2000 K (§ 41. z. o s. s.); pokuty tyto ukládají se ve prospěch místní chudinské pokladny řádného pobytu stěžovatelova; vymáhání děje se exekučně.

Navrácení v předešlý stav proti nálezům nejvyššího správního soudu jest vyloučeno (§ 43. z. o s. s.).

Zbývá ještě promluvit o případech, ve kterých k líčení vůbec ani nedojde. Hlavně spadá sem případ, kdy strana v kterémkoliv stadiu prohlásí, že svoji stížnost odvolává. K tomu jest vždy oprávněna, neboť řízení před nejvyšším správním soudem nekoná se nikdy z povinnosti úřední, nýbrž vždy jen k žádosti stran (§ 5. z. o s. s.). Odvolá-li tedy strana svou stížnost, zastaví se ihned další řízení, aniž by mohlo být opět zahájeno. K tomu poukázáno budiž na usnesení ze 28. ledna 1921, č. 1108, dle něhož »prohlášení strany, že od stížnosti své upouští, nemůže vésti k zastavení řízení, bylo-li již o stížnosti — třeba v zasedání neveřejném — rozhodnuto, i když vyhotovení rozhodnutí pro stranu nebylo ještě vypraveno.«

Dále může se státi, že žalovaný úřad nejvyššímu správnímu soudu oznámí, že nároku strany, pro který byla stížnost podána, bylo dodatečně vyhověno. V takovém případě bude strana vyzvána, aby do určité (zpravidla krátké) lhůty prohlásila, pokládá-li stížnost za bezpředmětnou; ne učiní-li strana žádného prohlášení, zastaví se řízení (§ 44. z. o s. s.).

Příklad stížnosti k nejvyššímu správnímu soudu.

Obec zabrala někomu (osobě A) dle § 8. zákona o zabírání bytův obcemi ze dne 30. října 1919, č. 592 sb. z. a n., z jeho čtyřpokojevého bytu jednu místnost. Odpor proti tomuto záboru osobou A. podáný zamítl politický úřad (po př. nájemní úřad nebo společný bytový úřad, viz § 27. cit. zák.), čímž bylo rozhodnuto o věci s konečnou platností.

Zbývá již jen stížnost k nejvyššímu správnímu soudu, kterou může podati osoba A., která se cítí rozhodnutím tím ve svých právech poškozena.

Stížnost tato zní asi následovně:

Proti rozhodnutí okresní správy politické (nebo se uvede jiný úřad, jenž vydal konečné rozhodnutí) ze dne — č. —, jímž mi zabrána byla z mého čtyřpokojevého bytu jedna místnost, — doručenému mně dne — podávám tuto stížnost.

Nařikánému rozhodnutí vytýkám protizákonnost a vadnost řízení.

Protizákonnost spatřuji v tom, že nebylo v nařiká-ném rozhodnutí uvedeno, o který bod §u 8. zák. o zabírání bytů se zabránil jednoho pokoje z mého bytu opírá.

Vadu řízení vidím v tom, že přes striktní předpis § 11. cit. zák. nebylo jednáno se všemi účastněnými, zejména také ne se mnou.

Navrhuji proto, aby bylo nařikávané rozhodnutí pro nezákonnost nebo pro vadu řízení zrušeno.

Podpis stěžovatele.

Podpis advokáta.

* * *

Zákon ze dne 2. listopadu 1918 o nejvyšším správním soudě a o řešení kompetenčních konfliktů.

(Sbírky z. a n. č. 3.)

§ 1.

Pro veškerou oblast státu československého zřizuje se nejvyšší správní soud se sídlem v Praze. Soud tento skládá se z prvního presidenta (II. tř. hodn.), z druhého presidenta (III. tř. hodn.), ze 4 senátních presidentů (IV. tř. hodn.) a 20 radů nejvyššího správního soudu, z nichž jest 7 ve tř. IV., ostatní ve tř. V. a z potřebného počtu tajemníků, sil kancelářských, pomocných a sluhovských.

§ 2.

Pro příslušnost a složení nejvyššího správního soudu i pro řízení před ním platí předpisy §§ 2. a násl. zákona ze dne 22. října 1875, č. 36 ř. z. z r. 1876, jeho novely ze dne 21. září 1905, č. 149 ř. z., i jeho jednací řád (ministrské nař. ze dne 22. srpna 1907, č. 209 ř. z.) s následujícími doplňky a úchyly:

1. předpis § 2. zák. ze dne 22. října 1875, č. 36 ř. z. z r. 1876, doplňuje se tímto ustanovením:

Rozhodnutí nebo opatření nepřestává býti výrokem správního úřadu proto, že při rozhodování buď ve stolici poslední nebo v některé stolici nižší účastnil se jako člen rozhodujícího neb nařizujícího úřadu řádný soudce;

2. z § 3. tohoto zákona ponechávají se v platnosti toliko předpisy lit. a) a lit. f);

3. ustanovení § 48. tohoto zákona se zrušuje;

4. nejvyšší správní soud rozhoduje o stížnostech příkázaných dosud dle článku 3., lit. b), základního zá-

kona státního ze dne 21. prosince 1867, č. 143 ř. z., soudu říšského;

5. nejvyšší správní soud jest povolán rozhodovati o kompetenčních konfliktech mezi různými správními úřady, jež byly dosud dle článku 2., lit. b) a c) základního zákona státního ze dne 21. prosince 1867, č. 143 ř. z., příkázány soudu říšskému;

6. nejvyšší správní soud rozhoduje o nárocích proti státu nebo jednotlivým zemím tohoto státu tenkrát, rozhodly-li již o nárocích těchto v mezích své příslušnosti v instančním pořadí úřady správní, a jde-li toliko o přezkoumání tohoto rozhodnutí.

§ 3.

Rozhodovati o kompetenčních konfliktech mezi soudy řádnými s jedné a správními úřady se strany druhé (článek 2., lit. a) základního zákona státního ze dne 21. prosince 1867, č. 143 ř. z.) nebo o konfliktech kompetenčních mezi nejvyšším správním soudem se strany jedné a řádným soudem se strany druhé (§ 2. zákona ze dne 22. října 1875, č. 37 ř. z. z r. 1876) jest povolán zvláštní senát, jenž skládá se ze tří členů nejvyššího soudu a ze 3 členů nejvyššího správního soudu. Předsedu tohoto senátu jmenuje vždy na dobu tří let vláda.

§ 4.

Kompetenční konflikt záporný tu jest, když otázka příslušnosti v předepsaném instančním postupu poslední přípustnou stolicí byla popřena.

Kompetenční konflikt kladný jest tu, jakmile k téže záležitosti dva různé správní úřady (§ 2., č. 5) nebo řádný soud s jedné a úřad správní nebo nejvyšší správní soud s druhé strany (§ 3.) příslušnost si osobují.

§ 5.

Návrh na řešení kompetenčního konfliktu vznésti může buď strana účastněná na záležitosti, pro niž příslušnost jest sporna, buď úřad nebo soud, o jehož příslušnost se jedná. Návrh tento podati jest v případě § 2., č. 5, u nejvyššího správního soudu, v případě § 3. u předsedy rozhodovacího senátu v tolika vyhotoveních, aby jedno mohlo zůstatí u rozhodujícího senátu a po jednom mohli obdržeti ostatní na kompetenčním konfliktu účastnění. K účastníkům jest čítati netoliko soud či úřad o příslušnost se proucí, nýbrž i strany v oné věci, k níž příslušnost se stala spornou.

§ 6.

Návrh tento dodává se ostatním účastníkům k projevu, načež rozhoduje se o něm v sezení neveřejném. Rozhodnutí toto, jež, nezamítá-li se návrh jako nepřipustný nebo nepříslušnost dovolaného rozhodujícího senátu, jest vydati ve formě rozsudku, vyslovuje, který úřad či soud jest pro dotčenou záležitost příslušným.

§ 7.

Zákon tento nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

* * *

PŘÍLOHA III.

Zákon, daný dne 22. října 1875 o zřízení správního soudu.

(Říšského zákoníka z roku 1876, č. 36.)

§ 1.

Aby ve skutek uveden byl čl. 15. základního zákona státního, daného dne 21. prosince 1867 (čís. 144 z. ř.),

zřizuje se pro království a země radou říšskou zastoupené správní soud ve Vídni.

§ 2.

Příslušnost.

Správní soud rozhoduje ve všech případech, v nichž kdo tvrdí, že mu bylo protizákonným rozhodnutím neb opatřením některého úřadu správního v jeho právech ublíženo.

Úřadové správní, na jichž rozhodnutí neb opatření se může u správního soudu stížnost vésti, jsou jak orgánové správy státní, tak i orgánové správy zemské, okresní a obecní.

§ 3.

Správnímu soudu nepřísluší rozhodovati:

- a) záležitosti, o kterých náleží rozhodovati řádným soudům;
- b) záležitosti, kteréž dle základního zákona státního ze dne 21. prosince 1867 (čís. 143 ř. z.) přísluší do kompetence soudu říšského;
- c) záležitosti, které podle zákona ze dne 21. prosince 1867 (čís. 146 ř. z.) v obojí polovici říše společně se spravují;
- d) záležitosti, které podle zákona ze dne 21. prosince 1867 (čís. 146 ř. z.) v obojí polovici říše dle týchž pravidel se spravují, pokud rozhodnutí neb opatření, jemuž se odporuje, bylo mocí zákona po umluvení s některým společným úřadem správním neb s některým úřadem správním druhé polovice říše učiněno, nebo pokud se zakládá na nějakém zařízení, týmž způsobem smluveným;
- e) záležitosti, v kterých a pokud úřadové správní mají právo, dle volného uvážení předsejiti;

- f) stížnosti na jmenování k veřejnému úřadu neb k veřejné službě, pokud nejde o porušení nějakého dovozovaného práva navrhovacího neb obsazovacího;
- g) záležitosti disciplinární;
- h) stížnosti na rozhodnutí administrativní, kteráž učinil v poslední instanci nejvyšší soud, též na rozhodnutí, která učinila nějaká instance, složená z úředníků správních a ze soudců;
- i) stížnosti na rozhodnutí a opatření komisí ku vkládání pozemků do výměr tarifových.*)

§ 4.

Správní soud má ku své příslušnosti z úřední povinnosti přihlížeti.

Učiní-li se námitka nepřislušnosti, má správní soud sám o ní rozhodovati. (§ 9.)

§ 5.

Správní soud zakročuje toliko na požádání stran. Stížnost může se k správnímu soudu podati teprv tehda, když věc jest v administrativní cestě vyřízena.

Byl-li pořad instancí administrativních zmeškán, nemá stížnost u správního soudu místa.

§ 6.

Správní soud má zpravidla rozhodovati dle skutkové podstaty, jež poslední instance administrativní měla za pravou.

Shledá-li však správní soud, že skutková podstata byla proti spisům přijata za pravou, aneb že má v podstatných bodech zapotřebí doplnění anebo že byly pod-

*) Z tohoto §u ponechávají se v platnosti toliko předpisy lit. a) a lit. f); § 2., č. 2 z. o n. s. s. Viz příl. II.

statné formy řízení administrativního porušeny, má naříkané rozhodnutí nebo opatření pro nedostatečné řízení zrušiti a poslati věc nazpět úřadu správnímu, kterýž má nedostatky odstraniti a nové rozhodnutí nebo opatření učiniti.

§ 7.

Shledá-li správní soud, že jest stížnost důvodná, zruší naříkané rozhodnutí nebo opatření jakožto zákonu odporující a uvede důvody toho.

Úřadové správní jsou povinny, ve věci další opatření učiniti, řídíce se při tom právním názorem, na kterém správní soud nález svůj založil.

§ 8.

Co se týče práva, zkoumatí platnost zákonů a nařízení, roven jest správní soud řádným soudům.

§ 9.

Kompetenční rozepře.

V příčině rozhodování rozepří kompetenčních, které vzejdou mezi správním soudem a řádnými soudy, též mezi správním soudem a soudem říšským, vydán bude zvláštní zákon.*)

§ 10.

Složení správního soudu a vyřizování prací.

Správní soud skládá se z presidenta a potřebného počtu senátních presidentů a radů. Služba u správního soudu jest placený úřad státní a nemůže býti spojena s jiným úřadem veřejným.

President, senátní presidenti a radové správního soudu postavení jsou, co hodnosti a přímě se týče, na

*) Nyní viz § 3. z. o n. s. s. Viz přílohu II.

roveň presidentovi, senátním presidentům a radům nejvyššího soudu.

Členy správního soudu pojmenuje k návrhu rady ministerské císař.

Nejméně polovice těchto členů musí míti kvalifikaci k úřadu soudcovskému.*)

§ 11.

O členech správního soudu mají vůbec platnost nařízení, vydaná o úřednících soudcovských.

Zvláště se k nim vztahuje to, co ustanoveno v čl. 6. základního zákona státního o moci soudcovské a v zákoně ze dne 21. května 1868 (č. 46 zák. říšsk.), k provedení dotčeného zákona státního vydaném.

Funkce v tomto druhém zákoně soudu disciplinárnímu přikázané vykonávati bude, co se týče členů správního soudu, tento soud sám.

Pokud dotčený zákon i jinak se vztahuje k členům správního soudu, stanoví se způsobem nařizovacím.

§ 12.

Bližší předpisy o služebním postavení členů správního soudu vyhrazují se nařízením o vnitřní úpravě správního soudu. (§ 46.)

§ 13.

Správní soud má jednati a rozhodovati pravidelně v senátech, složených ze čtyř radů a z předsedy.

K vyřizování věcí daňových a poplatkových budou zřízeny stálé senáty správního soudu.

O platnosti nařízení lze rozhodovati toliko v senátech, složených ze šesti radů a z předsedy. Na přípravných opatřeních a incidenčních rozhodnutích se usnáší

*) Nyní viz § 1. z. o n. s. s. (příl. II.)

správní soud v senátech složených z dvou radů a předsedy.

Nejméně polovice radů ke každému senátu přízvaných musí mít kvalifikaci k úřadu soudcovskému.

V řádě jednacím (§ 46.) bude ustanoveno, pokud prezident správního soudu má právo nebo povinnost opatřit v některém případě, aby rozhodnuo bylo plenárním shromážděním správního soudu.

§ 14.

Rízení před správním soudem a lhůta k podání stížnosti.

Stížnosti podány buďte k správnímu soudu v 60 dnech od doručení rozhodnutí neb opatření v poslední instanci učiněného (§ 5.). Den doručení buď ve stížnosti uveden.

§ 15.

Ve lhůtu v předešlém paragrafu ustanovenou nepočítají se dni, po které věc jest na poště.

Případne-li poslední den lhůty na neděli nebo svátek, končí lhůta teprve příštím všedním dnem.

Krom zvláštních případností (§ 21.) lhůta se neprodlužuje.

§ 16.

Navrácení v předešlý stav při prošlé lhůtě v § 14. vyměřené se nedopouští.

Žádosti za takové navrácení buďtež z povinnosti úřední odmítnuty.

§ 17.

Právní účinek podané stížnosti.

Stížnost k soudu správnímu nemá po právu sama o sobě účinku odkládacího. Stěžovatel může však žádati

za takový odklad u správního úřadu, který má povolití odklad, nevyhledává-li veřejný zájem, aby rozhodnutí neprodleně bylo vykonáno, a vzešla-li by tím výkonem straně újma neodčinitelná.

§ 18.

Co má stížnost obsahovati a jak má býti opatřena.

Ve stížnosti k správnímu soudu jest zevrubně vytknouti rozhodnutí nebo opatření, proti němuž směřuje, jakož i jednotlivé body stížnosti.

Ke stížnosti připojeny buďtež v prvopise nebo v opise všechny pomůcky, o něž se stížnost opírá.

Každou stížnost musí podepsati advokát.

§ 19.

Spolužalované strany.

Stěžovatel může v tomto svém prvním spise stížnost svou kromě správního úřadu rozšířiti na osoby, jimž by bylo na úkor, kdyby administrativní rozhodnutí nebo opatření bylo zrušeno dle žádosti stěžovatelovy.

§ 20.

Opisy stížnosti a veškeré přílohy.

Ke stížnosti buďiž vždy připojen opis její i veškerých příloh.

Jsou-li tu strany spolužalované (§ 19.), má stěžovatel připojiti tolik opisů stížnosti své a příloh, aby každé této straně mohl dodán býti exemplář.

§ 21.

Odmítnutí a limine.

Shledá-li se, že se stížnost pro patrnou nepříslušnost soudu správního, pro obmeškání lhůty zákonem vymě-

řené nebo pro nedostatek formální náležitosti v zákoně ustanovené (§§ 14., 18., 20.) k jednání nehodí, budiž beze všeho řízení odmítnuta; totéž platí o stížnostech, jimž překáží námitka věci již rozhodnuté nebo námitka nedostatku legitimace k stížnosti, jsou-li i tyto vady zjevné.

Jsou-li tu nedostatky formální (§§ 18. a 20.) může však správní soud stížnost straně vrátiti a vyměřiti jí krátkou lhůtu neprodlužitelnou, v níž má ty vady napravit.

O tom, má-li se stížnost odmítnouti nebo vrátiti, usnází se správní soud v neveřejném zasedání. O takovém odmítnutí má se vyrozuměti správní úřad, proti jehož rozhodnutí neb opatření se stížnost obrací.

§ 22.

Řízení přípravné.

Nevidí-li se správnímu soudu stížnost k němu podanou dle § 21. z povinnosti úřadu odmítnouti, má opis stížnosti i s přílohami úřadu, proti němuž stížnost směřuje, a jiným stranám (§ 19.) dodati a vybídnouti je, aby ve lhůtě 14- až 60denní podaly odvodní spis.

Ohledně počítání této lhůty, platí zásady, dané o lhůtě, v níž se má podati stížnost (§§ 15., 16.).*

§ 23.

Odvodní spis budiž dvojnásobně podán a buďtež k němu připojeny opisy příloh, jsou-li tu jaké.

Duplikát i s opisem příloh dodán buď stěžovateli.**)

*) Viz čl. I. zákona z 21./9.-1905 č. 149 ř. z., příloha IV.

**) Totéž jako u § 22.

§ 24.

Shledává-li to správní soud nutným, může k náležitému připravení ústního líčení naříditi, aby se podala replika a duplika.

Lhůta k podání těchto spisů v každém případě zvláště vyměřená, nemá činiti více než 30 dní (§§ 15., 16.).

§ 25.

Opomenula-li by ta neb ona strana podati některý ze spisů výše uvedených (§§ 22., 24.), není to na překážku, aby se v přelíčení pokračovalo.

§ 26.

Správní soud, čině přípravy k přelíčení, může naříditi, aby slyšeny byly účastněné strany a úřady, zvláště pak aby mu byly zaslány spisy o provedeném jednání administrativním.

Výslech úřadů děje se písemně.

§ 27.

I když stížnost nesměruje výslovně proti jiným stranám (§ 19.), má správní soud zřetel míti k tomu, aby v řízení, které se má před ním provésti, všechny osoby, jichž věc, která se má rozhodnouti, se týče, byly slyšeny a mohly svých práv hájiti.

§ 28.

Ústní líčení.

Po skončení písemného řízení nařídí president správního soudu vyjma nálezů podle § 6., veřejné a ústní líčení a obešle k němu úřady i strany, jichž se týče.*)

*) Viz čl. II. cit. zákona, příloha IV.

§ 29.

Soud se může usnésti, aby líčení z příčin mravopochestnosti a veřejného pořádku konalo se neveřejně.

V takovém případě má každý účastník právo žádati, aby třem osobám jeho důvěry bylo povoleno, k líčení se dostaviti.

§ 30.

Zástupce úřadu správního k ústnímu líčení vyšle ministerstvo, proti jehož rozhodnutí stížnost směřuje aneb v jehož obor věc náleží.

Směřuje-li stížnost proti rozhodnutí nebo opatření některého orgánu správy zemské, okresní neb obecní, vyšle zástupce tento orgán.

§ 31.

Súčasněná strana může se zastupovati při ústním líčení buď sama nebo se dáti zastupovati advokátem.

Úředové, korporace a obce vykonávají právo, samy se zastupovati, skrze plnomocníky ze sebe vyslané.*)

§ 32.

Ústní líčení počíná přednesem zpravodaje.

Předseda řídí líčení a činí opatření policejní při sezení. Dbá z povinností úřadu k tomu, aby se věc zevrubně probrala.

Členové správního soudu mají právo, klásti otázky.

§ 33.

V námitkách proti řízení, též o návrzích, učiněných při jednání, rozhoduje správní soud usnesením.

*) Viz čl. III. cit. zákona, příloha IV.

§ 34.

Nedostaví-li se některá strana neb úřad aneb jejich zástupce k líčení, není to ani líčení ani rozhodnutí na překážku.

§ 35.

Odklad ústního líčení povoliti se může jen, když obě strany souhlasně to navrhnou, aneb když tu jest nějaká nepřekonatelná překážka, pro níž se v líčení nemůže pokračovati.

§ 36.

Nálezy správního soudu.

Jakmile jest věc dostatečně probrána, líčení prohlásí se za skončené a přikročí se k jednání o nálezu.

Rokování a hlasování není veřejné.

§ 37.

Na nálezech usnáší se správní soud nadpoloviční většinou.

Předseda hlasuje poslední.

§ 38.

Nález prohlášen buď ústně s podstatnými důvody rozhodovacími v témž sezení správního soudu, aneb nemohlo-li by se tak státi, s úplnými důvody rozhodovacími v některém jiném sezení, které budiž stranám ihned oznámeno.

Nález budiž vyhlášen i tehdá, když strany odešly nebo k sezení vůbec nepřišly.

§ 39.

Nálezy správního soudu vyhotovují se jménem císařovým.

Vyhotovené nálezy mají obsahovati jména všech členů správního soudu, kteří hlasovali, a podepsány buďte předsedou a zapisovatelem.

Vyhotovené nálezy buďtež i s důvody rozhodovacími co nejdříve doručeny těm, jichž se týkají.

§ 40.

Zamítne-li se stížnost, může se v nálezu stěžující si straně uložit, aby náklady řízení před soudem správním provedeného buď všechny nebo část jich nahradila.

Náklady tyto vydobývají se cestou správní.

§ 41.

Správní soud má právo, uložit stranám a dle okolností jich zástupcům, kteří proti jasnému znění zákona se prou, aneb si jinak zřejmě svévolně stěžují, pokuty peněžité od 5 do 1000 zl.

Pokuty peněžité plynou do pokladny chudinské toho místa, v němž stěžovatel má své řádné bydliště.

§ 42.

O líčení sepíše se záznam, kterýž obsahujjí jména přítomných členů správního soudu, jména stran a jich zástupců, jména zástupců úřadů správních a záznam o tom, co důležitého se v sezení událo.

O rokování a hlasování, které není veřejné, budiž sepsán zvláštní záznam.

Každý záznam podepíše předseda a zapisovatel.

§ 43.

Právní moc nálezů.

Proti nálezům správního soudu navrácení v předešlý stav se nedopouští.

§ 44.

Kdy se má řízení zastaviti.

Když v kterémkoli stadiu řízení před soudem správním úřad správní, proti němuž stížnost směřuje, prokáže, že nároku strany dodatečně vyhověl, budiž řízení po slyšení stěžovatele usnesením soudu zastaveno. Řízení zastavené nelze více obnoviti.

§ 45.

Kdo může strany před soudem správním zastupovati.

Kde dle tohoto zákona advokáti k zastupování se připouštějí nebo jest jich třeba, rozumí se jimi advokáti, kteří mají právo, v královstvích a zemích v radě říšské zastoupených strany zastupovati.

§ 46.

O vnitřním zařizení a řádu jednacím správního soudu.

Jaké bude vnitřní zařizení správního soudu a které úřednictvo bude při něm ustanoveno, blíže se určí nařízením.

Správní soud zdělá si sám řád jednacím a předloží ho prostřednictvím rady ministerské císaři ku schválení.

§ 47.

Kdy počne správní soud úřadovati.

Správní soud počne úřadovati tři měsíce po vyhlášení tohoto zákona zákoníkem říšským.

§ 48.

Ustanovení přechodní a vykonávací.

Příslušnost správního soudu v trestních věcech policejních upravena bude zároveň s trestním zákonodárstvím policejním.*)

§ 49.

Rozhodnutím nebo opatřením, kteráž nabyla moci právní prvé než tento zákon vstoupil v platnost, nelze více před správním soudem odporovati. (§ 21.).

§ 50.

Veškerému ministerstvu se ukládá provést tento zákon.

* * *

PŘÍLOHA IV.

Zákon, daný dne 21. září 1905,

jímž mění se některá ustanovení zákona ze dne 22. října 1875, Z. Ř. č. 36 z r. 1876, o zřízení správního soudu.

(Ř. z., č. 149.)

Článek I.

Paragrafy 22 a 23 zákona ze dne 22. října 1875, Z. Ř. č. 36 z r. 1876, mění se takto:

§ 22.

Opírá-li se stížnost toliko o nedostatečnost administrativního řízení a uzná-li ji správní soud za nedů-

*) Nyní zrušeno dle § 2., č. 3. z. o n. s. s. (Přil. II.)

vodnou, má stížnost bez dalšího řízení zamítnouti výměrem důvody opatřeným.

V tomto výměru budiž oznámeno stěžovateli nebo jeho zástupci, že může nahlédnouti do spisů a si je opsati (článek II, odstavec 3).

Proti takovému výměru může stěžovatel podati námitky v neprodlužitelné lhůtě 30 dnů (§§ 15, 16) a žádati, aby nařízeno bylo veřejné ústní jednání, kteréžto žádosti budiž místo dáno.

§ 23.

V jednoduchých rozepřích, zejména není-li předmětem sporu skutková povaha v stížnosti uvedená, nýbrž je-li toliko právní otázka sporná, správní soud nezaveda písemného předběžného řízení, má naříditi veřejné ústní jednání o sporné věci (§ 28).

V jiných případech má správní soud stížnost v opise i s přílohami doručiti žalovanému úřadu a ostatním spolužalovaným stranám a je vyzvati, aby podaly odpověď ve lhůtě, která budiž ustanovena nikoli kratší než na 14 a ne déle než na 60 dnů.

Co se týče toho, jak se tato lhůta čítá, mají platnost tytéž zásady jako pro lhůtu ku podání stížnosti (§§ 15, 16).

Odpověď budiž dvojnásobně podána a buď k ní také přiložen opis příloh, jsou-li tu jaké.

Duplikát i s opisem příloh buď dodán stěžovateli.

Článek II.

Paragraf 28. zákona ze dne 22. října 1875, Z. Ř. č. 36 z r. 1876, mění se takto:

Po skončení písemného řízení president správního soudu, ač neuzná-li soud vydati nález podle § 6, má

z pravidla naříditi veřejné a ústní líčení a k němu ob-
slati účastné úřady a strany.

V obsílce budiž uvedeno, že účastníci a jejich zá-
stupci mohou nahlédnouti do spisů správním soudem
vyžádaných (§ 26) a si je opsati. Jednotlivé části spisů
mohou ve veřejném zájmu z toho vyňaty býti.

Žalovaný úřad, zasílaje spisy správnímu soudu, má
oznámiti, zdali a o kterých částech spisů si přeje, aby
byly ve veřejném zájmu vyloučeny z nahlédnutí.

Podle úsudku soudu může upuštěno býti od toho,
aby veřejné ústní líčení bylo nařízeno a může bez něho
na základě spisů býti rozhodnuto, když stěžovatel vzdá
se toho, aby rozepře veřejně ústně byla projednána, a
když ani žalovaný úřad, ani spolužalovaná nebo k řízení
podle § 27. přibraná strana — byvše vyzvány odpověď
podati (§ 23) nebo byvše zpraveny, že stěžovatel teprve
za řízení před správním soudem prohlásil, že vzdává
se přelíčení — výslovně nežádaly ve lhůtě jim k tomu
soudem ustanovené, aby nařízeno bylo veřejné ústní
přelíčení.

Prohlášené zřeknutí jest neodvolatelné.

Článek III.

Paragraf 31. zákona ze dne 22. října 1875, Z. Ř.
č. 36 z r. 1876, mění se takto:

Súčastněná strana může se zastupovati v ústním
přelíčení buď sama nebo se dáti zastupovati advokátem.

Úřady, korporace a obce vykonávají právo, samy
se zastupovati, zmocněnci ze sebe vyslanými, obce také
vyslanými k tomu úředníky, kteří mají způsobilost ku
politické konceptní službě.

Článek IV.

Tento zákon nabývá moci dnem vyhlášení.

Mému veškerému ministerstvu jest uloženo, aby
tento zákon ve skutek uvedlo.

* * *

PŘÍLOHA V.

Zákon ze dne 17. března 1921, číslo 118 sb. z. a n.
o omezení práva stěhovacího.

§ 12.

Stížnost k nejvyššímu správnímu soudu do rozhod-
nutí úřadu podle tohoto zákona podati jest do
14 dnů po doručení rozhodnutí poslední stolice.

Nejvyšší správní soud rozhoduje o stížnosti zpra-
vidla v jednání neveřejném podle spisů. Veřejné ústní
líčení ustanoví, žádá-li o to výslovně úřad, jehož se
stížnost týká, neb podatel stížnosti nebo jináúčastněná
strana. Vyzval-li nejvyšší správní soud úřad, aby před-
ložil spisy o provedeném jednání správním, a nepřed-
ložil-li jich úřad do 14 dnů po vyzvání, může nejvyšší
správní soud rozhodnouti na základě stížnosti.

REV 15

OBSAH.

	Str.
Řízení před nejv. správním soudem	3
Příloha I. Příklad stížnosti k n. s. s.	12
Příloha II. Zákon o n. s. s. ze dne 2. listopadu 1918, č. 3. sb. z. a n.	13
Příloha III. Zákon o s. s. ze dne 22. října 1875, ř. z. z roku 1876, č. 36	15
Příloha IV. Zákon ze dne 21. září 1905, č. 149 ř. z.	28
Příloha V. Zákon ze dne 17. března 1921, č. 118 sb. z. a n.	31

MASARYK, JEHO ŽIVOT A DÍLO.

Napsal JUDr. Fr. Veselý.

Životní osudy Masarykovy ve stručném, ale výstižném vyličení, jeho životní práce přístupně a poutavě vyložena.

Obálka vyzdobena zdařilou podobiznou Masarykovou.

*Za Kč 3.—, poštou Kč 3.30,
doporučeně o Kč 1.25 více.*

ŽIVOTNÍ DÍLO PRESIDENTA MASARYKA

od Aloise Hajna.

Autor po léta byl Masarykovým spolupracovníkem a je proto povoláním tlumočnickem názorů a cílů prezidentových.

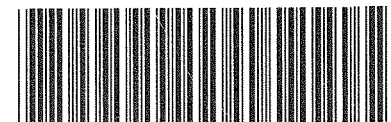
Pro knihovny, přednášeče a studující nad jiné vhodná příručka!

*Za Kč 5.—, poštou Kč 5.50,
doporučeně o Kč 1.25 více.*

Obě knihy má na skladě každý řádný knihkupec a nakladatel

GUSTAV ...

ÚK PrF MU Brno

3129S35495